

Roviltnemnda Forvaltningsregion 2

PROTOKOLL FOR MØTE 15. MAI 2024

Møtested:	Digitalt møte (Teams)
Møtetid:	Onsdag 15. mai 2023 kl. 10.00 – 12.00
Møtets varighet:	2 timer
Forberedelsestid:	2 timer

Deltakere:

Roviltnemnda, faste medlemmer:

Anne-Nora Oma Dahle
Hans Edvard Askjer
Erik Johan Tellefsen Lindø
Ellen Eriksen (til kl. 11)

Varamedlemmer:

Martine Tinderholt Øverland
Thorleif Fluer Vikre
Kristin Ljosland
Roger Larsen

Forfall:

Kristin Løvaas Gjerde
Dag Nordbotten Kristoffersen

Statsforvalteren i Oslo og Viken):

Sigurd Bakken – Klima- og miljøvernavdelingen, sekretariatet
Marit S. Hoen – Landbruksavdelingen, sekretariatet

Janne Fossum – Landbruksavdelingen
Otto Galleberg – Landbruksavdelingen

Andre:

Therese Ramberg Sivertsen, Statsforvalteren i Agder
Reidar Tveiten, Statsforvalteren i Agder
Mona Olsrød, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Harald Øverby, Mattilsynet
Espen Marker, Statens naturoppsyn
Jon Erling Skåtan, Statens naturoppsyn

Innkalling og sakliste godkjent

Orienteringer

1. Velkommen ved seksjonssjef Otto Galleberg, Statsforvalteren i Oslo og Viken
2. Presentasjonsrunde, sekretariat og nemndsmedlemmer
3. Orientering om Statsforvalterens rolle i rovviltarbeidet, om sekretariatet- og nemndas roller og oppgaver, se vedlagte presentasjoner
4. Orientering om møteplan og aktiviteter gjennom året
5. Saksbehandling – se under. Statens naturoppsyn orienterte kort om oppdatert status for jerv i region 2, se vedlagt presentasjon

Saker til behandling

Sak 3/2024 Konstituering av rovviltnemnda i region 2

Sak 4/2024 Møteplan 2024

Sak 5/2024 Kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2024/2025

Sak 6/2024 Vurdering av kvote for lisensfelling av jerv i 2024/2025

***Rovviltnemnda i region 2,
15. mai 2024***

Anne-Nora Oma Dahle, leder
Sign.

Hans Edvard Askjer
Sign.

Erik Johan Tellefsen Lindøe
Sign.

Roger Larsen, vara
Sign.

Sak 3/2024 - Konstituering av roviltnemnda i region 2

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksframlegget:

- Brev fra Klima- og miljødepartementet datert 2. mai 2024 (sendt tidligere) om oppnevning av medlemmer fra fylkestingene til roviltnemnda i forvaltningsregion 2
- Forskrift om forvaltning av rovilt av 18. mars 2005 nr. 242 – se [roviltforskriften](#).

Saksopplysninger

I kommentarene til roviltforskriften § 5 *Regionale roviltnemnder*, fjerde ledd, heter det at "Nemnden velger selv sin leder. Nemnden kan også velge nestleder dersom den finner det formålstjenlig".

De foregående roviltnemndene i region 2 har også valgt nestleder.

Lederfunksjonen i nemnda er viktig både i kraft av dobbeltstemmen ved stemmelikhet, men ikke minst som den sentrale personen som både definerer møteagendaen, leder møtene og som sekretariatet holder løpende kontakt med i ulike saker. Lederen vil også ha en viktig rolle som nemndas representant utad i dialog med ulike organisasjoner, interessegrupper, media etc.

Saken legges fram uten innstilling.

Forslag til vedtak

Hans Edvard Askjer foreslo Anne-Nora Oma Dahle som leder.
Thorleif Vikre foreslo Ellen Eriksen som nestleder.

Vedtak (enstemmig)

Anne-Nora Oma Dahle ble valgt som leder.
Ellen Eriksen ble valgt som nestleder

Sak 4/2024 - Møteplan 2024

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksframlegget:

- Brev om *Planleggingsramme for regionale rowiltnemnder 2024 – forebyggende og konfliktdepende tiltak (FKT) og drift* fra Miljødirektoratet datert 29. februar 2024 (vedlagt)
- [Forvaltningsplan for rowilt i region 2 – Sør-Norge](#)
- Forskrift om forvaltning av rowilt av 18. mars 2005 nr. 242 – se [roviltforskriften](#)

Saksopplysninger

Utgangspunktet for resterende møtedatoer i 2024 er ulike vedtak som skal fattes gjennom året:

- **August** – vurdere og ev. fastsette kvoter for lisensfelling av brunbjørn og ulv (fellingsstart henholdsvis 21. august og 1. desember)
- **November** – vurdere og ev. fastsette kvote for gaupejakt i 2025, orientering om taps- og budsjettssituasjonen, ev. vedta omdisponering av gjenværende midler

Møtetid	Type møte	Hovedtema
Torsdag 9. mars	Teams-møte	<ul style="list-style-type: none">• Budsjett, forebyggende og konfliktdepende tiltaksmidler
Første halvdel av mai	Teams-møte	<ul style="list-style-type: none">• Betinga skadefelling (brunbjørn, jerv, ulv og gaupe)• Lisensfelling av jerv
Første halvdel av august	Teams-møte	Lisensfelling av ulv
Første halvdel av november	Ordinært møte (ev. todagers m/fagtema)	Kvotejakt på gaupe i 2025, ev. omdisponeringer i budsjett

I tillegg må nemnda regne med noen flere møter knyttet til eventuelle påklagde vedtak eller nye vurderinger av tidligere vedtak.

Saken legges fram uten innstilling.

Forslag til videre møteplan

Nemnda ønsker at det gjennomføres et eget opplæringsmøte i regi av sekretariatet i løpet av uke 26. Sekretariatet avgjør den endelige datoen i samråd med lederen i nemnda. Det sendes ut egen invitasjon til dette dagsmøtet som trolig blir avholdt i Drammen. Nemnda ønsker å fastsette datoer for møtene i august og november når de møtes i juni.

Sak 5/2024 – Kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2024/2025

Sekretariatet konstaterer at rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvoter for betinget skadefelling av både gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i 2024/2025. I samråd med øvrige statsforvaltere i rovviltregionen anbefales en kvote på to gauper, to jerver, to ulver og én brunbjørn, for perioden 1. juni 2024 til og med 15. februar 2025. Kvoten forvaltes felles av statsforvalterne og foreslås gjeldende i hele regionen.

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksfremlegget:

- [Stortingsmeldingen «Rovvilt i norsk natur» \(st. meld. nr. 15 \(2003-2004\) og Innst. S. nr. 174 \(2003-2004\)\)](#)
- [Stortingsmeldingen «Ulv i norsk natur – bestandsmål for ulv og ulvesone\) \(Meld. St. 21 \(2015-2016\) og Innst. 330 S \(2015-2016\)\)](#)
- [«Rovviltforliket» - Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#)
- [Naturmangfoldloven \(2009\)](#)
- [Rovviltforskriften \(2005\)](#)
- [Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge \(revidert 2022\).](#)
- [Rapporter fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt](#)
- Løpende registrering av jervekull i 2024 – se Rovdata: [Jerveteller](#)
- Løpende oppdatering av ulv registrert med DNA-prøver vinteren 2023/2024 – se Rovdata: [Ulveteller](#).

Saksopplysninger

Rovviltnemndas oppgave

1. Ta stilling til sin myndighet til å fatte vedtak (rovviltforskriften § 7).
2. Vurdere kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv (rovviltforskriften § 8 og kapittel II (Alminnelig bestemmelser om bærekraftig bruk) i naturmangfoldloven, nml).

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for nemndas avgjørelse er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b, jamfør § 77, og forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 8.

Rovviltforskriften § 7 gir generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnda, herunder om myndighet til å fatte vedtak. Nemnda har myndighet dersom bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jamfør rovviltforskriften § 4. Vurderingen skal gjøres av nemnda for hver art basert på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt (se rovdatab.no). For rovviltregion 2 er det fastsatt nasjonalt mål om 12 årlige ynglinger av gaupe. Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål for jerv, brunbjørn eller ulv i regionen.

Forskriften § 8 gir rowiltnemnda hjemmel til å fastsette kvote for betinget skadefelling, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt og nemnda ellers mener situasjonen tilsier det. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles i regionen i perioden 1. juni - 15. februar. Rowiltnemnda kan fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker i regionen.

Kvoten forvaltes av statsforvalterne og iverksettes - etter søknad eller på eget initiativ - primært i akutte skadesituasjoner eller for å forhindre fremtidig skade på bufe. Vurderingen skal gjøres i henhold til rowiltforskriften § 9.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12 skal ligge til grunn som en integrert del av beslutningen om eventuell kvote, jmf § 7. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Rowiltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker fra vedtaket er gjort kjent. Tilsvarende kan statsforvalternes vedtak om iverksettelse av skadefelling påklages. Miljødirektoratet er da klageinstans.

Rowiltforskriften § 13 gir Miljødirektoratet en generell hjemmel til å fatte vedtak om felling. I tråd med dette har direktoratet de foregående årene fastsatt en felles kvote for skadefelling av ulv i hele landet før 1. juni med unntak av i ulvesonen. Dette vedtaket foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

1. Om myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv.

Sekretariatets vurdering

Rowiltforskriften § 8 gir hjemmel til å fastsette kvote for betinget skadefelling og rowiltnemnda skal på vedtakstidspunktet ta stilling til om de har myndighet til å fatte vedtak. Det er ikke fastsatt nasjonalt bestandsmål for jerv, brunbjørn eller ulv i regionen, og rowiltnemnda har derfor myndighet til å fatte vedtak om disse artene, jmf rowiltforskriften § 7.

For gaupe skal vurderingen av om rowiltnemnda har myndighet, baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data fra *Nasjonalt overvåkingsprogram for rowilt (Rovdata)* om ynglinger de tre siste årene, jmf forskriften § 7. Av rapporten *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2023* – rapport 2307, fremgår det at gjennomsnittet av dokumenterte ynglinger av gaupe i perioden 2021-2023 er 14 ynglinger i region 2 (15,5 i 2021, 12 i 2022 og 14,5 i 2023). Dette innebærer at snittet de siste tre årene er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Rowiltnemnda har derfor myndighet til å fatte vedtak om betinget kvote i 2024/2025 også for gaupe, jmf rowiltforskriften §§ 7 og 8.

2. Vurdering av kvote og bestemmelser om betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2024/2025

2.1 Om Skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Fellingstillatelse iverksettes av statsforvalterne i tilfeller der et rowiltindivid gjør betydelig skade, eller kan utgjøre en alvorlig trussel, mot bufe eller tamrein. Tillatelsen kan bare gis innenfor den kvote og den områdeavgrensning som ei rowiltnemnd eller Miljødirektoratet har satt. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Skadefelling kan være effektivt i randområdene for utbredelsen av rovdyra. I andre områder hvor bestandene er levedyktige, eller skal vokse, er det ofte liten skadeforebyggende effekt med skadefelling. I en rapport fra 2010 om skadefelling av gaupe og jerv ([NINA Rapport 601 Er skadefelling av gaupe og jerv selektiv?](#)) oppsummerer NINA med at uttak av spesifikke skadegjørere på eller i nærheten av drept sau eller rein kan være effektivt, selektivt og etisk forsvarlig utenfor områder med reproduserende bestander av rovdyr så sant fellingsforsøket skjer raskt (innen 48 timer) etter at sauen eller reinen er drept. Innenfor områder (forvaltningssoner) med reproduserende bestander av gaupe (som i forvaltningsområdet for gaupe i henhold til forvaltningsplanen for rovvilt i region 2), vil risikoen for å felle hunngauper med avhengige unger være høy. Samtidig vil effekten av uttak være kortvarig i slike områder.

Erfaringsmessig gir fellingsstillatelser i sommerhalvåret svært sjelden uttelling. I region 2 er det i løpet av årene felt fire gauper på ordinær skadefellingstillatelse (Telemark i 2011 og 2019 og Buskerud i 2014). I 2021 ble det iverksatt fellingsstillatelser i regionen på ulv og på gaupe i Viken, ingen på jerv eller brunbjørn. I 2022 ble det først iverksatt skadefellingstillatelse på én ulv i Viken og siden i Vestfold og Telemark. Denne ble felt i Fyresdal kommune i Vestfold og Telemark. I 2023 ble det iverksatt skadefelling på ulv, gaupe og bjørn i Buskerud bare bjørnen ble felt.

Tabell 1: Iverksatte skadefellingstillatelser i rowiltregion 2 i 2023

Fylke	Art og antall iverksatte skadefellingstillatelser	Felling
Agder	Ingen	Nei
Vestfold og Telemark	Ingen	Nei
Viken (Buskerud)	Ulv: 1, Gaupe 1, Bjørn 1	Nei

Roviltnemnda kan fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker innenfor sin region. Forebyggende tiltak må være vurdert å være mindre egnet til å avverge skaden før en skadefellingstillatelse kan iverksettes. Normalt rettes tillatelsen mot et spesifikt skadevoldende individ i en pågående skadesituasjon og gis med areal- og tidsbegrensning.

2.2. Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1): *Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jamfør § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jamfør også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Roviltnemndas vedtak skal basere seg på kunnskap om artenes bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at all relevant eksisterende kunnskap skal legges til grunn, jamfør naturmangfoldloven § 8. I den forbindelse vises det til *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt* og beskrivelsene av bestandssituasjonen for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv, jamfør siste [overvåkingsrapporter fra Rovdata](#).

2.3. Om skadefelling i «Forvaltningsplan for rovvilt i region 2».

Gjeldende forvaltningsplan (2022) har følgende føringer om skadefelling (side 40):

Kvotefor betinget skadefelling fastsettes for hele regionen og forvaltes felles av statsforvalterne. Det forutsettes at vurderingene for å iverksette fellingsstillatelser er enhetlige og samkjørte mellom fylkene. Tilsvarende skal det tilstrebes en felles håndtering med naboregioner i de tilfellene det er aktuelt.

Videre framgår det i omtalen av skadefelling at:

- Ved iverksettelse av skadefelling på gaupe skal familiegrupper av gaupe normalt unntas og mulige tiltak gjennomføres for å unngå utilsiktet felling.
- Ved kunnskap om at en skadegjørende ulv er bærer av en genotype (finskrussisk opphav) som er særlig viktig for den sørsandinaviske bestanden, skal nødvendige tiltak vurderes i samråd med Miljødirektoratet.
- Hvert fylke skal ha etablert kommunale/interkommunal beredskap som raskt og effektivt kan mobilisere nødvendig mannskap ved forsøk på skadefelling. Statsforvalterne bes bidra i dette arbeidet og kommunene bes avsette tilstrekkelig med midler til drift av mannskap ut over selve fellingsoppdragene.
- Roviltnemnda vil ut fra disponibelt budsjett årlig avsette ei økonomisk ramme for skadefelling og akutte forebyggende tiltak. Rammer for de enkelte vedtak fastsettes av Statsforvalterne i fellingsvedtaket og i henhold til nemndas årlige budsjettvedtak.

2.4. Opplysninger om bestandssituasjonen for rovvilt og skadeomfang

Bestandssituasjonen

Det nasjonale bestandsmålet for jerv, ulv og gaupe er nådd, men ikke for brunbjørn.

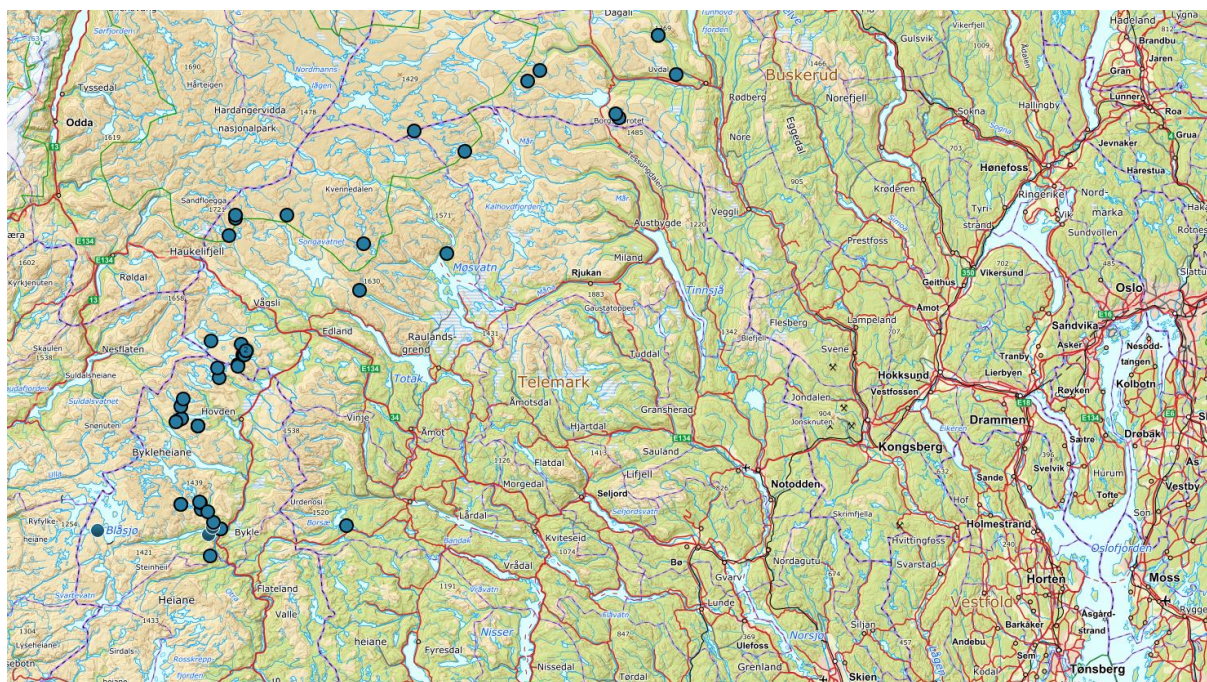
Jerv – nasjonalt

I 2023 ble det registrert 64 kull med jervevalper i Norge. Dette er økning på 19 kull fra året før. Det er over det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull. Basert på antall ynglinger de tre siste årene tilsier dette en bestand på rundt 353 voksne individer i Norge.

I år er det så langt registrert 35 jervekull nasjonalt (Rovdata 30.04.2024), men ingen i region 2. For siste oppdatering, se [jervetelleren](#). Det er derimot registrert flere observasjoner av jerv i kommunen Tinn, Tokke, Nore og Uvdal, Vinje og Bykle.

Tabell 2: Antall påviste ynglinger av jerv i Norge og Sverige i perioden 2021-2023.

	2021	2022	2023
Norge	60	45	64
Sverige	100	119	91

Figur 1: Påviste registreringer av jerv (vurdert som dokumentert av Statens naturoppsyn) i region 2 vinteren 2023/2024. (Kilde: Rovbase 30.04.2024).

Ulv – nasjonalt

Så langt i vintersesongen 2023/2024 er det i henhold til foreløpig statusrapport datert 24. mars 2024 påvist fire helnorske valpekull og tre valpekull i grenserevir. I ett av de tre grenserevirene (Fjornshöjden) og ett av de fire helnorske revirene (Rafjellet) ble det gjennomført lisensfelling i 2024.

I perioden 1. oktober 2023 – 13. mars 2024 er det påvist totalt 72-78 ulver i Norge og på begge sider av grensen mot Sverige. 18 av disse er kjent avlivet i samme periode. Ytterligere én ulv ble avlivet innenfor ulvesonen etter påkjørsel like ved Lillestrøm. De aller fleste ulvene er påvist i Sørøst-Norge i fylker med ulvesone. I tillegg er det registrert ulv i Trøndelag og en dokumentert synsobservasjon i Finnmark. Endelig rapport med bestandsstatus for ulv i Skandinavia i 2023/2024 er forventet å foreligge i starten av juni 2024.

Ulv – region 2

Det ble gitt skadefellingstillatelse på én ulv den 10. mai 2022 for Drammen og Lier kommuner, og deler av Asker, Øvre Eiker og Holmestrand. Ulven beveget seg etter hvert sørover hvor den ble felt i Vestfold og Telemark i Fyresdal den 1. juni 2022. I 2023 ble det gitt en skadefelling på en ulv i Nore og Uvdal etter dokumenterte ulveskader i området. Det ble gjennomført et fellingsforsøk, men ulven ble ikke felt. I 2023 ble det påvist skader fra ulv i Nore og Uvdal, Rollag og Tokke.

Brunbjørn – nasjonalt

I henhold til rapporten «DNA-basert overvåking av brunbjørn i Norge i 2023» - NINA rapport 2454, er det i 2023 registrert 178 ulike individer av bjørn i Norge (79 hunner og 99 hanner) ved hjelp av DNA-basert overvåking. Dette er økning på tre bjørn fra fjoråret. Bjørnene ble hovedsakelig påvist i og omkring tidligere kjente og avgrensede brunbjørnområder i Norge; øst i Hedmark, nordøst i Trøndelag, indre Troms, Anárjohka-Karasjok og Sør-Varanger. Det har vært en tydelig økning i Hedmark, mens man ser en nedgang i Trøndelag.

Det er beregnet at det ble født 9,6 kull med unger i 2023. Det er en oppgang på 0,1 bjørnekull fra 2022. Bestanden er fortsatt godt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ungekull, men rowiltregion 5 (Hedmark) er over sitt bestandsmål.

Brunbjørn - region 2

I 2023 ble det påvist brunbjørn i region 2 i Buskerud. Det ble gitt en skadefellingstillatelse på en bjørn i områdene rundt Flå 23. juni 2023, men bjørnen ble ikke felt. Etter nye observasjoner ble gitt en ny skadefellingstillatelse på det som kan antas å være samme individ i Rollag-området 3. juli 2023. Bjørn ble felt kort tid etter.

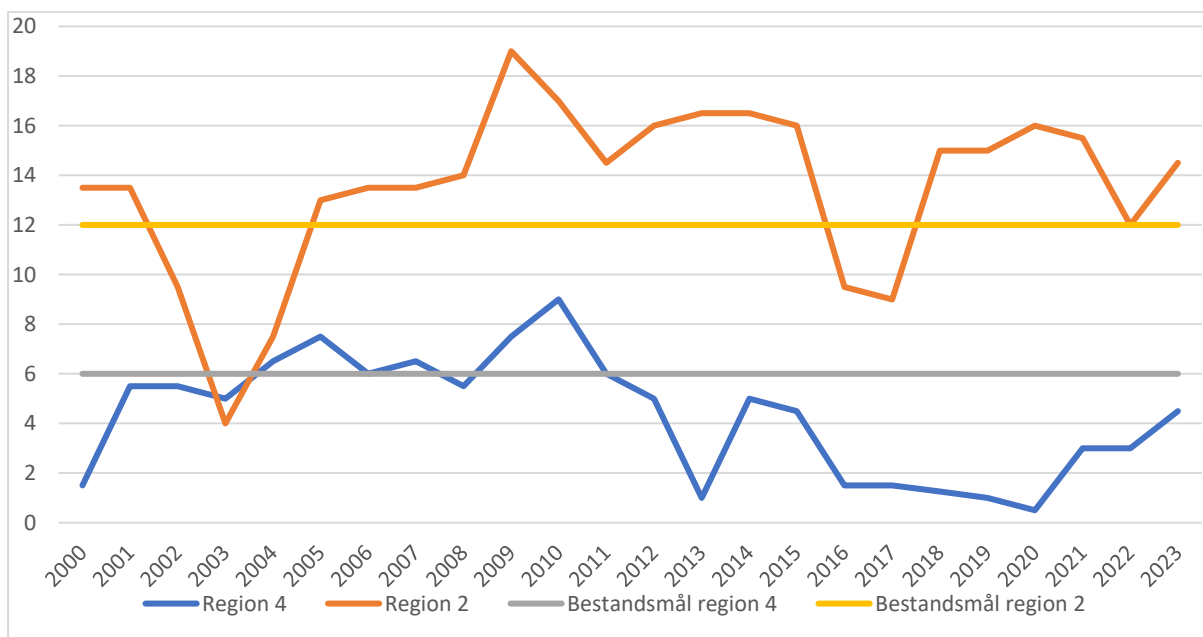
Før 2023 er det ikke entydig påvist brunbjørn i regionen eller i tilgrensende områder siden 2012 (Hallingdal) og i liten grad vest for Mjøsa/Gudbrandsdalen i samme periode (Rovbase 24.04.2024).

Gaupe - nasjonalt

I 2023 er det estimert 71,5 familiegrupper på landsbasis, noe som tilsvarer en bestand på omkring 421 dyr i Norge. Vi ligger derfor over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlig familiegrupper.

Gaupe - region 2

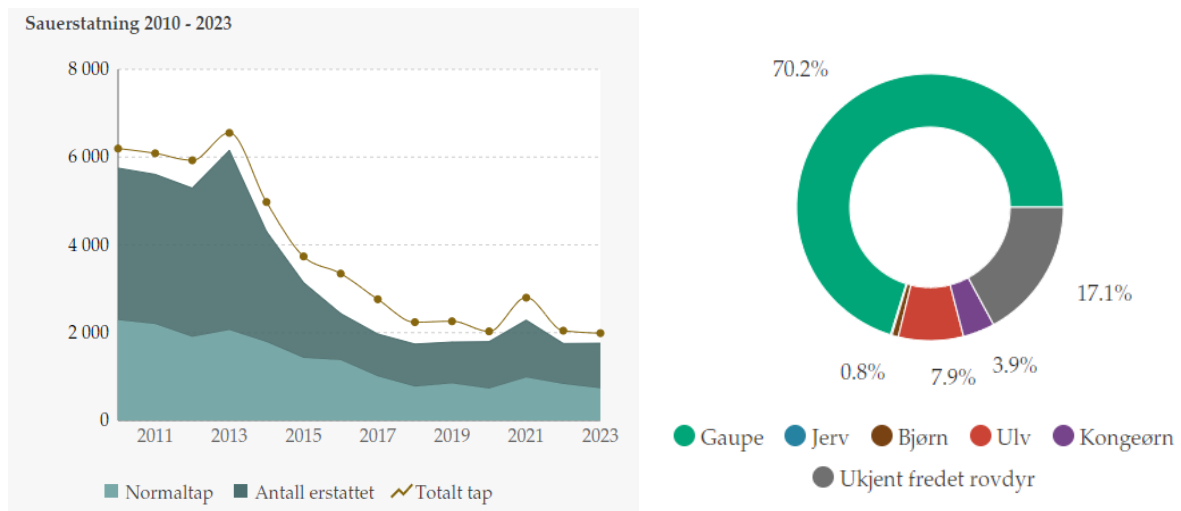
Gaupebestanden var tilsynelatende stabil over flere år i første halvdel av 2010-tallet (15-17 familiegrupper), jamfør figur 2. I 2016 og 2017 ble antall påviste familiegrupper sterkt redusert og for første gang under 12 siden innføringen av nasjonale bestandsmål i 2005. I 2018 var imidlertid antallet igjen over bestandsmålet og har de siste tre årene ligget over. Antall familiegrupper før jakt i 2022 ble beregnet til 12, en nedgang på en tre og en halv gruppe fra året før. I 2023 ha bestanden igjen tatt seg opp og vi ligger på 14,5 familiegrupper i region 2. Sist vinter er det påvist aktivitet av familiegrupper (hunddyr med unge(r) født i 2023) spredt over store deler av regionen.

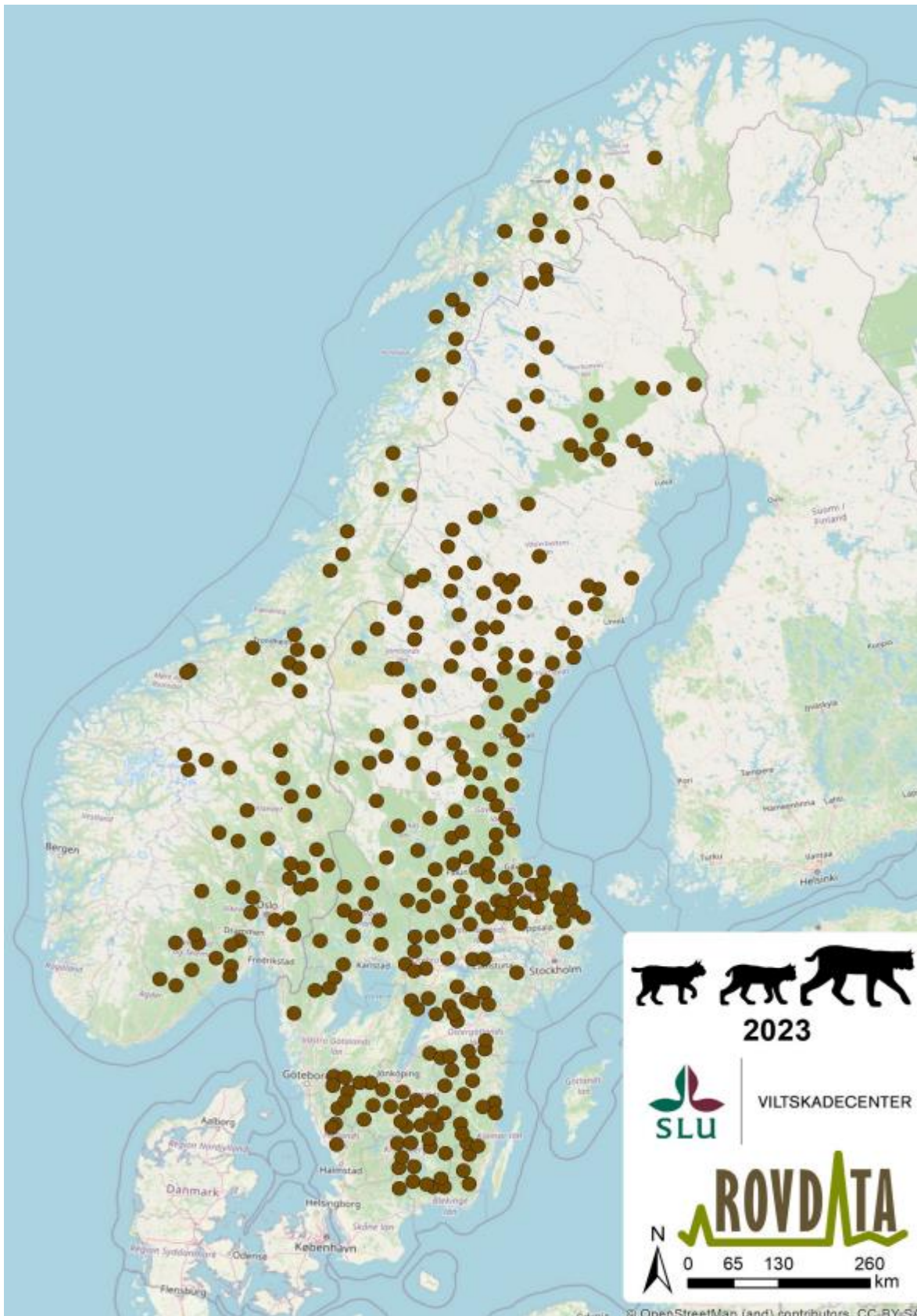
Figur 2: Figur 3: Figur 3: Antall registrerte familiegrupper av gaupe i region 2 i perioden 2000 – 2023. Mål om antall årlige ungekull er 12 (vannrett linje) (gjeldende fra 2005). (Kilde: Rovdata/NINA).

2.5. Skadeomfang

Figur 3 viser antall sau og lam som er erstattet til rovilt av statsforvalterne i region 2 i perioden 2010-2023. Skadeomfanget i 2023 målt som gitte erstatninger (antall sau og lam) viser en oppgang fra året før. Gaupe er den største skadegjøreren, men vi har sett at tapene til ulv kan bli store i de områdene der det forekommer et streifende individ som gjør skade.

Figur 3: Figuren til venstre viser antall sau og lam erstattet i region 2 i perioden 2010-2023. Figuren til høyre viser fordelingen mellom de ulike skadegjørerne i den samme perioden (Kilde: rovbase.no/erstatning/sau).

Figur 4: Kartet viser funn av familiegupper av gaupe i Skandinavia under sesongen 2021/2022. Kilde: Rapport – Bestandsobservasjon av gaupe 2023 - Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr.: 2 – 2023.

2.6. Sekretariatets vurdering

Naturmangfoldloven og rovviltforskriften danner den juridiske rammen for nemndas behandling. Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt

og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jmfør § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jmfør prinsippet om en geografisk differensiert rowiltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rowiltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen.

Av forvaltningsplanen for regionen (2022) framgår det at Kvote for betinget skadefelling fastsettes for hele regionen og forvaltes felles av Statsforvalterne. Det forutsettes at vurderingene for å iverksette fellingstillatelser er enhetlige og samkjørte mellom fylkene. Tilsvarende skal det tilstrebes en felles håndtering med naboregioner i de tilfellene det er aktuelt.

Sekretariatet legger i sine vurderinger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12. § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse og anses ikke relevant i denne saken.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd b slår fast at skadeuttak bare kan tillates dersom uttaket ikke truer bestandenes overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Generelt skal terskelen for innvilgelse av skadefelling differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering. I region 2 er det ikke fastsatt nasjonale bestandsmål for brunbjørn, jerv eller ulv. For gaupe er det nasjonale bestandsmålet etter behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 65 årlige ynglinger, hvorav 12 i rowiltregion 2.

Saksframlegget (forslag til vedtak om kvoter) bygger på kunnskap om rowiltartenes bestandssituasjon. Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om blant annet artenes bestandssituasjon, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlag framgår også av rowiltforskriften § 7 annet ledd: *Rowiltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rowilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.*

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at kunnskapsgrunnlaget skal være best mulig, jmfør naturmangfoldloven § 8. Rovdata har ansvaret for drift av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rowilt, og framlegger årlige rapporter om bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for den enkelte art. Sekretariatet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til rowiltartene i dette saksframlegget, jmfør også henviste rapporter, samt beskrivelsen av overvåkingsprogrammet i kommentarene til rowiltforskriften § 3.

Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastning disse rowiltartene utsettes for, jmfør naturmangfoldloven § 10. Sekretariatet konstaterer at gaupebestanden ligger over fastsatte bestandsmålet i rowiltregion 2, og over det nasjonale fastsatte bestandsmålet. Gaupebestanden i region 2 har de siste årene ligget godt over bestandsmålet og på bestandsmålet i 2022, og prognosen (NINA Rapport 2155) tilsier at bestanden før jakt i 2024 vil ligge over bestandsmålet med 13,3 familiegrupper (10,0 – 17,4). Vi vil understreke at det er en stor usikkerhet knyttet til regionale prognosene. En foreløpig vurdering av registreringen av familiegrupper vinteren 2023/2024 indikerer imidlertid en bestand som ligger over bestandsmålet (sekretariatets vurdering). Endelig rapport om dette kommer fra Rovdata i starten av juni 2024.

Videre konstaterer vi at det nasjonale bestandsmålet for jerv og ulv er nådd, men ikke for brunbjørn. Disse artene har ikke nasjonalt fastsatte bestandsmål i region 2, men opptrer fåtallig og relativt regelmessig. Brunbjørn forekom nærmest årlig i en periode fra midten av 1990-tallet og fram til 2012.

Etter 2012 har brunbjørn vært fraværende i region 2, men ett individ kom inn i 2023 og ble felt på skadefelling i Buskerud. Våren og forsommeren er en periode der unge ulver og brunbjørner vandrer ut fra sine oppvekstområder. Tidligere erfaringer tilsier at det raskt kan komme inn nye individer til vår region (ulv).

Gaupe, jerv, ulv og brunbjørn er alle oppført i Norsk rødliste for arter 2021. Ulv som kritisk truet (CR), gaupe, jerv og brunbjørn som sterkt truet (EN). Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av artene. Samtidig er det slik at artene kan volde skade på bufe og tamrein. For blant annet å hindre skade på bufe og tamrein kan rovvilt felles med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b.

Tapssituasjonen for sau på utmarksbeite i region 2 har over tid vist positiv utvikling i regionen, men med en oppgang i 2022 og 2023. Når det gjelder jerv, ulv og brunbjørn er situasjonen uforutsigbar med få individer og lange og raske vandringer. Potensialet for større og mer akutte enkelthendelser er derfor til stede ved mer eller mindre tilfeldig innvandring. Akutte tapssituasjoner til rovvilt må forventes og en mindre kvote for betinget skadefelling av både gaupe, jerv, ulv og brunbjørn anses nødvendig og hensiktsmessig.

Sekretariatet har gjort en vurdering av rovviltbestandene og den skade de påfører husdyr-næringen, og mener at det ikke vil være til skade for rovviltbestandene, eller hindre nasjonal måloppnåelse for gaupe, jerv, ulv eller brunbjørn, å tildele en begrenset kvote for betinget skadefelling i region 2 i 2024/2025. Kvoten foreslås gitt for hele regionen, men slik at det ivaretas særlige hensyn til genetisk verdifulle individer av ulv, jamfør forvaltningsplanen kapittel 7.6 og felles retningslinjer (avtale) mellom norske og svenske myndigheter. Avtalen stiller krav om at begge land så langt det er mulig skal unngå utilsiktet felling av slike ulver. Klima- og miljødepartementet presiserer også dette hensynet i brev av 24. april 2018 der de ber Miljødirektoratet sørge for tett oppfølging av streifulver, og så langt det er mulig avklare individenes genetiske status i forkant av fellingsforsøk.

Regionen har mål om yngling av gaupe og større deler av regionen er avsatt som til formålet. For å ivareta hensyn i ungeperioden bør det gis særskilte føringer ved iverksettelse av skadefelling for å redusere faren for utilsiktet felling av mordyr. Dette fremgår også av føringer i forvaltningsplan.

Sekretariatet foreslår at kvoten for betinget skadefelling i 2024/2025 settes til to gauper, to ulver, to jerver og én brunbjørn. Anbefalt kvote samsvarer med fjorårets framlegg fra sekretariatet og nemndas vedtak.

Etter at vedtak er fattet skal all irregulær avgang (f.eks. påkjørsler og skadefelling) av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som nemnda har bestemt, jamfør rovviltforskriften § 7 fjerde ledd. Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller dersom kjønns- og alderssammensetningen blant felte dyr er uheldig.

Det anses ikke behov for ytterligere vilkår ut over de føringer som framgår av forvaltningsplanen, jamfør kapittel 7. I kapittel 7.7 framgår det at rovviltnemnda årlig vil gi rammer for fellingsvederlag og godtgjøring.

Betinga skadefellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig. Tillatelser knyttet til jerv, ulv og brunbjørn bør som hovedregel utstedes til regionale skadefellingslag der dette er etablert, jamfør forvaltningsplanen. Dette er en forutsetning for å gi godtgjørelse og vil sikre et best mulig fellingsforsøk.

Saken er framlagt for øvrige statsforvaltere i rovviltregionen, og forslag til vedtak fremmes i samråd med disse.

Forslag til vedtak

Roviltnemnda i region 2 viser til de nasjonale målsettingene for rowilt i regionen. Bestandsmålet for gaupe er nådd, og det er ikke nasjonale mål om ynglinger av jerv, ulv eller brunbjørn. Roviltnemnda konkluderer følgelig med å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av disse artene etter forskriften § 8, jamfør §§ 4 og 7.

Etter en samlet vurdering med vektlegging på bestandssituasjonen for rowilt og erfaringer med akutte situasjoner i regionen der rowilt angriper husdyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 til 12, finner roviltnemnda grunnlag for å fastsette en kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i sesongen 2024/2025. Nemnda finner ikke at en begrenset felling vil være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestandene på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon fastsetter roviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør roviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2024 - 15. februar 2025 slik:

Kvote for betinget skadefelling:

Art	Kvote for Skadefelling
Gaupe	2
Ulv	2
Jerv	2
Brunbjørn	1

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe:

- Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv:

- Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.

Roviltnemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig eller ved mistanke om genetisk viktig ulv.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Vedtak (enstemmig)

Rowiltnemnda i region 2 viser til de nasjonale målsettingene for rovvilt i regionen. Bestandsmålet for gaupe er nådd, og det er ikke nasjonale mål om ynglinger av jerv, ulv eller brunbjørn. Rowiltnemnda konkluderer følgelig med å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av disse artene etter forskriften § 8, jamfør §§ 4 og 7.

Etter en samlet vurdering med vektlegging på bestandssituasjonen for rovvilt og erfaringer med akutte situasjoner i regionen der rovvilt angriper husdyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 til 12, finner rowiltnemnda grunnlag for å fastsette en kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i sesongen 2024/2025. Nemnda finner ikke at en begrenset felling vil være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestandene på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon fastsetter rowiltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør rovviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2024 - 15. februar 2025 slik:

Kvote for betinget skadefelling:

Art	Kvote for Skadefelling
Gaupe	2
Ulv	2
Jerv	2
Brunbjørn	1

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe:

- Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv:

- Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.

Rowiltnemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller tatt mistanke om annen avgang i løpet av perioden, hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig eller ved mistanke om genetisk viktig ulv.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Sak 6/2024 Vurdering av kvote for lisensfelling av jerv i 2024/2025

Sekretariatet konstaterer at rowiltnemnda har myndighet til å fastsette kvote for lisensfelling av jerv og anbefaler i samråd med de øvrige statsforvalterne i regionen at det åpnes for lisensfelling i 2024/2025. Ut fra rovviltforekomst, erfaringer med vandringsmønster, regelmessige opptreden av jerv i regionen og stort skadepotensiale, anbefales en kvote på inntil to dyr.

Lisensfellingsperioden er 20. august 2024 til 15. februar 2025.

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksfremlegget:

- [Stortingsmeldingen «Rovvilt i norsk natur» \(st. meld. nr. 15 \(2003-2004\) og Innst. S. nr. 174 \(2003-2004\)\)](#)
- [«Rovviltforliket» - Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#)
- [Naturmangfoldloven \(2009\)](#)
- [Rovviltforskriften \(2005\)](#)
- [Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge \(februar 2022\)](#)
- [Rapporter fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt](#)
- Løpende registrering av jervekull i 2024 – se Rovdata: [Jervetelleren](#).

Saksopplysninger

Roviltnemndas oppgave

1. Ta stilling til om den har myndighet til å fatte vedtak (rovviltforskriften § 7).
2. Vurdere kvote og vilkår for lisensfelling av jerv (rovviltforskriften § 10 og kapittel II i naturmangfoldloven).

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for nemndas avgjørelse er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jamfør § 77, og forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 10.

Rovviltforskriften § 7 gir generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnda, herunder om myndighet til å fatte vedtak. Nemnda har myndighet dersom bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jamfør rovviltforskriften § 4. Vurderingen skal gjøres av nemnda for hver art basert på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt (Rovdata). For rovviltregion 2 er det ikke fastsatt nasjonalt bestandsmål for jerv.

Forskriften § 10 gir rovviltnemnda hjemmel til å fastsette kvote for lisensfelling, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt og nemnda ellers mener situasjonen tilsier det. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles i regionen i perioden 20. august et år til og med 15. februar det neste år.

Rovviltnemnda kan avgrense fellingsområder eller gi nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med forvaltningsplanen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12 skal ligge til grunn som en integrert del av beslutning om eventuell kvote, jmfør § 7. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen. Det samme gjelder § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i § 11 anses ikke som relevant, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Roviltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker fra vedtaket er gjort kjent.

Dersom rowiltnemnda ikke åpner for lisensfelling (fastsetter kvote) vil dette ikke være et enkeltvedtak som kan påklages.

1. Om myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv

Sekretariatets vurdering

Roviltforskriften § 10 gir hjemmel til å fastsette kvote for lisensfelling. Nemnda skal på vedtakstidspunktet ta stilling til om de har myndighet til å fatte slikt vedtak. Det er ikke fastsatt mål om yngling av jerv i regionen, og rowiltnemnda har følgelig myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling, jmfør roviltforskriften § 7.

2. Vurdering av kvote for lisensfelling av jerv i 2024/2025

Grunnlag

Stortinget har bestemt at lisensfelling skal være det viktigste verktøyet for å regulere jervebestanden. Lisensfelling er ikke jakt, men felling motivert ut fra behovet for skadereduksjon ved å begrense artens vekst og/eller utbredelse. Lisensfelling av alle roviltartene omfattes av grunneiers enerett og krever personlig lisens for å kunne delta.

Eventuelt vedtak om kvote for lisensfelling skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt gi eventuelt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfellingen (i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt). Fellingsperioden er angitt i roviltforskriften, men dersom særlige forhold tilsier det kan Roviltnemnda fastsette en kortere fellingsperiode.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Kvoten kan fordeles på nærmere angitte områder eller fylker i regionen. Roviltnemnda kan imidlertid avstå fra å åpne for lisensfelling, eventuelt gjøre vedtak på et seinere tidspunkt dersom forutsetningene endres, men slik at tidsfrister i henhold til instruks overholdes.

Under Strategier og tiltak – brunbjørn, jerv og ulv i *Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge*, kapittel Strategier og tiltak, står det at:

Lisensfelling skal vurderes årlig for alle artene med grunnlag i forekomst og skadeomfang sist beitesesong. Det skal åpnes for lisensfelling dersom det foreligger indikasjoner på eller kan forventes forekomst i regionen. Erfaringer med artenes vandringspotensiale og tidligere forekomst skal vektlegges. For ulv skal kunnskap om eventuelle individer med særlig viktig genotype (finskrussisk opphav) vektlegges og ved slik forekomst av særskilt viktige individer i regionen skal det normalt ikke åpnes for lisensfelling uten særskilte tiltak.

Bestandssituasjon og forekomst - NINA Rapport 2338

NINA Rapport 2338 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2023 gir siste oversikt over verifiserte jerveynglinger i Norge. I 2023 ble det registrert 64 kull med jervevalper. Dette er en økning på 19 kull fra året før. Det er over det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull. Basert på antall ungekull de tre siste årene tilsier dette en bestand på rundt 350 voksendyr i Norge. Etter vedtak av Miljødirektoratet ble det gjennomført uttak av 10 av de 64 påviste jervebestandskullene.

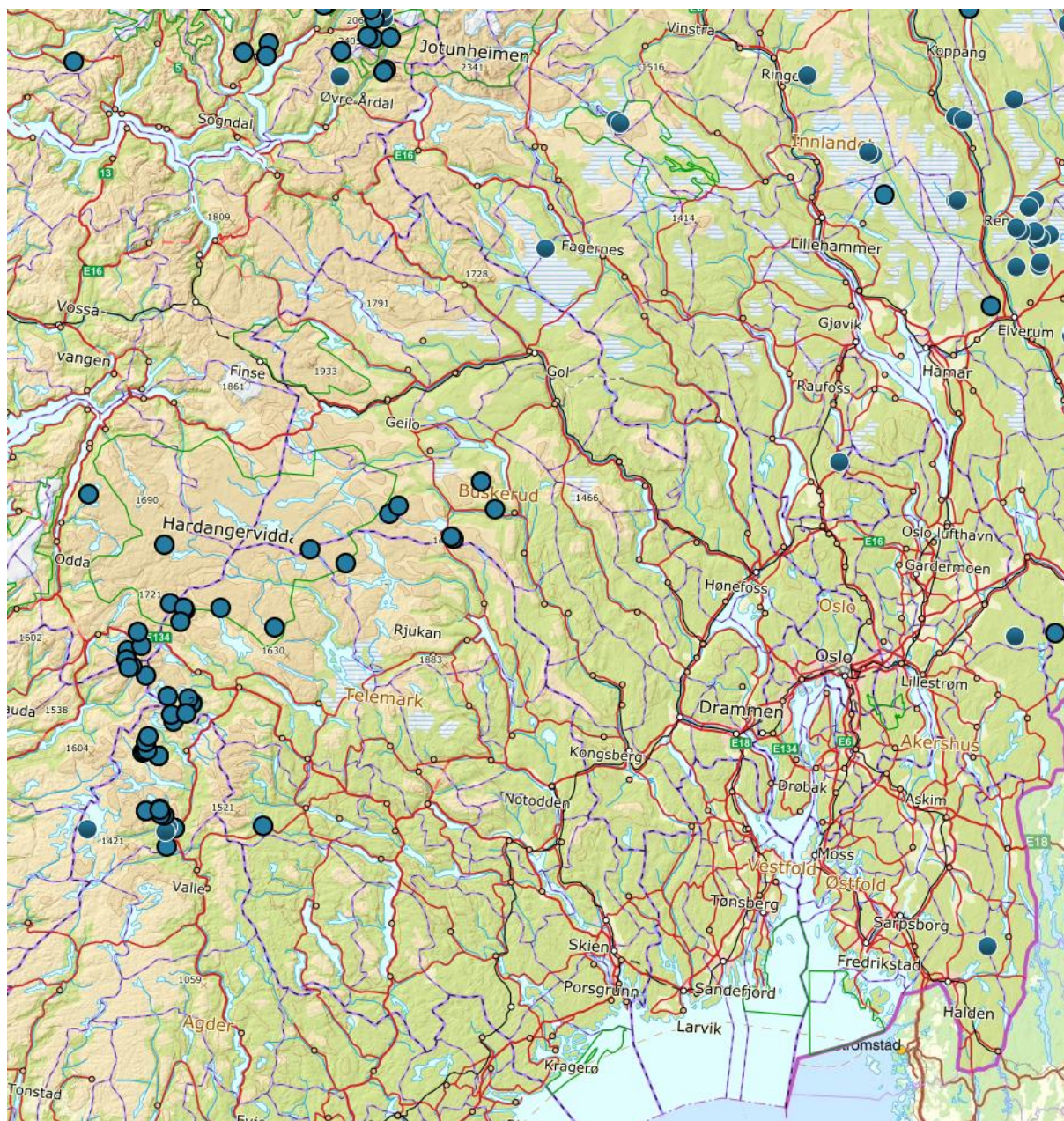
Tabell 3: Antall påviste ynglinger av jerv i Norge siste tre årene fordelt på de som har overlevd hiuttak og de som er tatt ut. (Kilde: Rovdata/NINA rapport 2179). Hiuttak har forgått vinteren 2023/2024.

	2021	2022	2023
Overlevende ynglehi	54	40	54
Hiuttak	8	5	10

NINA Rapport 2386 – DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden angir antall påviste individer fordelt mellom Norge, Sverige og Finland i 2023, og er bestandsestimat basert på fangst-gjenfangst. Fra totalt 3251 fungerende prøver ble det påvist 836 individer i Norge, Sverige og Finland i 2023. Tilsvarende tall vinteren året før viser at det ble påvist 743 jerver fra 2508 fungerende prøver. Totalt var det 365 jerver som ble registrert med en eller flere prøver i Norge i 2023. Jerv er påvist i og nær rowiltregionen 2 gjennom sist vinter (oktober – april), sist ved Vinje i Telemark i april 2024.

Basert på fangst-gjenfangst av DNA, ble bestanden av jerv i Norge og Sverige beregnet til 1029-1137 individer i 2023, hvorav 366-403 individer i Norge. Det er høy presisjon på anslagene med relativt liten usikkerhet. I region 2 viser beregningen 6 individer (2-10).

I år er det så langt registrert 36 jervekull nasjonalt (Rovdata/Jerveteller 02.05.2024), men ingen i region 2. Se kart i figur 2. Registreringssesongen er imidlertid ikke avsluttet. For siste oppdatering, se [jervetelleren](#). Oppdatering om fellingsvedtak og status finnes på [Miljødirektoratets hjemmeside](#) og meldinger gis fortløpende på direktoratets [Twitterkonto](#).

Figur 5: Påviste registreringer av jerv (vurdert som dokumentert av Statens naturoppsyn) i og nær region 2 i 2024. (Kilde: Rovbase 02.05.2024).

I sist lisensfelleringsperiode 2023/2024 ble det til sammen felt eller belastet 68 jerver av en samlet kvote på 142. I region 2 var kvoten på to dyr, men ingen ble felt.

Tap av sau til jerv har i seinere tid vært beskjedent i rovviltregion 2. De to siste dokumenterte tapstilfellene til jerv var i 2017 (Bykle) og 2012 (Bykle). Skadepotensialet i regionen er imidlertid stort der de viktigste beiteområdene er knyttet til fjellregionen der jerven opptrer hyppigst. I tilgrensende områder i region 1 har det år om annet vært til dels betydelige tap til jerv (Rogaland 2016-2017 og Vestland (Hordaland) 2015- 2017).

Sekretariatets vurdering

Etter naturmangfoldloven er jerven fredet. Det er likevel mulig å felle jerv med hjemmel i naturmangfoldloven sine unntaksregler, jmfør § 18 første ledd bokstav b, blant annet for å hindre skade på husdyr. Det er likevel et generelt vilkår for felling at dette ikke skal være til skade for bestandens overlevelse og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

I Stortinget sitt rowiltforlik fra 2011 (Representantforslag 163 S, 2010-2011) er det grunnleggende prinsippet en todelt målsetting for rowiltforvaltningen der en vektlegger både rowiltbestandens overlevelse og å ivareta hensynet til levedyktige beitenæringer. Stortinget har ut fra dette fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv, med delmål fordelt på fem av de åtte rowiltregionene. Det går videre fram av rowiltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden og at ekstraordinære uttak av ynglehi over tid bør reduseres til et minimum.

Kvotepålysning vil være et viktig skademotivert virkemiddel for å regulere utbredelsen og bidra til å hindre eventuell etablering i områder langt unna områder avsatt for yngling. Det er påvist jerv i rowiltregion 2 gjennom sist vinter. Jervens vandringspotensial er stort og erfaringer tilsier at det er stor sannsynlighet for at det regelmessig fortsatt vil være dyr i og i tilgrensende områder til rowiltregion 2. Erfaringsmessig har enkeltindivider - også yngling senest i 2018 (Suldal) - etablert seg i fjellområder felles med region 1. I beiteområder nær opp til region 2 har det vært til dels betydelige tap av sau til jerv tidligere år, seinest i 2017.

Bestandsmålet for jerv nasjonalt ble oppnådd i 2023. Årets registreringer er i tidlig fase, men sannsynligheten for at bestandsmålet også nåes i år er stor. Per i dag er det ikke fastsatt kvoter i alle regioner og samlet antall dyr i kvote for lisensfelling er ikke kjent. Sekretariatet anser likevel at et forsiktig uttak av inntil to jerver i region 2 ikke vil være til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet eller sikre bestandens overlevelse på lang sikt.

Ut fra føringer i rowiltforliket og regional forvaltningsplan, samt nåværende kunnskap om forekomst av jerv og skadepotensialet i regionen, anbefaler sekretariatet rowiltnemnda om å åpne for lisensfelling i 2024/2025. Det foreslås en kvote på inntil to jerver. Irregulær avgang (f.eks. påkjørsler) etter at eventuell kvote er vedtatt belastes kvoten, jamfør rowiltforskriften § 7 fjerde ledd.

Jerven har store aktivitetsområder og vi finner ikke grunnlag for å foreslå arealavgrensning. Vi anbefaler - som for tidligere år - at det åpnes for lisensfelling av jerv i hele regionen.

Oppsummering

Ut fra nasjonale føringer, regionens forvaltningsplan, kunnskap om forekomst og erfaringer med opptreden av jerv i regionen, potensialet for framtidige tap av sau og bestandssituasjonen for jerv i landet, anbefaler sekretariatet rowiltnemnda om å åpne for lisensfelling av jerv i sesongen 2024/2025. Sekretariatet anbefaler en kvote på to dyr basert på erfaringer og situasjonen per 2. mai. Et slikt uttak anses ikke å true bestandens overlevelse på lang sikt eller være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål.

Forslag til vedtak

Rowiltnemnda i region 2 viser til den nasjonale målsettingen for rowilt i regionen. Det er ikke fastsatte mål om yngling av jerv i region 2. Rowiltnemnda anser følgelig å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv etter rowiltforskriften § 10, jamfør §§ 4 bokstav b og 7.

Rowiltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige kunnskapen om jervens bestandsstatus og -utvikling, jamfør § 8 og rowiltforskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingkvoten på to dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jamfør § 10. Forvaltningsplanen for rowilt i regionen og føringene i rowiltforliket ligger til grunn for å iverksette lisensfelling, jamfør også rowiltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rowiltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

Ut fra et behov for å avverge skade på husdyr, vedtas en kvote for lisensfelling i 2024/2025 på to jerver i rowiltregion 2 i fellingsperioden 20. august 2024 til og med 15. februar 2025, jamfør rowiltforskriften § 10

bokstav b. Fellingen anses ikke å være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestanden på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5. Rowiltnemnda åpner for felling i hele regionen.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling via Statsforvalternes kvotetelefoner og registrere seg for varsling via Statsforvalternes SMS-tjeneste.

Rowiltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold, jamfør §§ 4, 7 og 10 i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Vedtak (enstemmig)

Rowiltnemnda i region 2 viser til den nasjonale målsettingen for rovvilt i regionen. Det er ikke fastsatte mål om yngling av jerv i region 2. Rowiltnemnda anser følgelig å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv etter rovviltforskriften § 10, jamfør §§ 4 bokstav b og 7.

Rowiltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige kunnskapen om jervens bestandsstatus og -utvikling, jamfør § 8 og rovviltforskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingskvoten på to dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jamfør § 10. Forvaltningsplanen for rovvilt i regionen og føringene i rovviltforliket ligger til grunn for å iverksette lisensfelling, jamfør også rovviltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rowiltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

Ut fra et behov for å avverge skade på husdyr, vedtas en kvote for lisensfelling i 2024/2025 på to jerver i rovviltregion 2 i fellingsperioden 20. august 2024 til og med 15. februar 2025, jamfør rovviltforskriften § 10 bokstav b. Fellingen anses ikke å være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestanden på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5. Rowiltnemnda åpner for felling i hele regionen.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling via Statsforvalternes kvotetelefoner og registrere seg for varsling via Statsforvalternes SMS-tjeneste.

Rowiltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold, jamfør §§ 4, 7 og 10 i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i samsvar med forvaltningsloven kapittel VI, senest innen tre uker etter at vedtaket er gjort kjent.